Det er mit indtryk, at der er et almindeligt udbredt ønske om, at partiets formand, fhv. statsminister Erik: Eriksen aflægger sin landsmødeberetning allerede i eftermiddag. Jeg skal derfor gøre den beretning, jeg skal aflægge om organisationens forhold, kort.

Vi måtte i fjor konstatere, at Venstre havde haft en mindre medlems- tilbagegang. Desværre er det ikke lykkedes at vende udviklingen i det år, der er gået. Tilbagegangen er fortsat og er for det forløbne år på 3422 medlemmer, således at Landsorganisationens medlemstal nu er 189.207 fordelt på 1597 foreninger.

Jeg er helt klar over, at dette medlemstal er meget stort.
I forhold til partiets vælgertal er det også langt større end noget andet parti kan præstere. Det ændrer imidlertid ikke den kendsgerning, at mere end 3000 medlemmer er faldet fra, siden vi sidst holdt landsmøde. Havde vi haft fremgang, ville vi naturligvis have tillagt den betydning som en målestok for partiets styrke. Det ville derfor være forkert, hvis jeg her forsøgte at fralægge tilbagegangen nogen betydning. Det kan man ikke, og det ønsker jeg ikke at gøre. Vort parti er talmæssigt såvel som stemmemæssigt blevet svagere i det år, der er gået.

Ser man på det begreb, vi kalder organisationsprocenten, kan vi konstatere en betydelig stigning. Partiets organisationsprocent, det vil
sige den andel af vælgerne, der er med i vælgerforeningerne, er vokset fra 33,27 til 36,95. Til sammenligning kan nævnes, at den socialdemokratiske organisationsprocent vel ligger omkring 25. Beklageligvis skyldes stigningen i organisationsprocenten ikke, at vi har fået flere medlemmer - det omvendte er jo tilfældet - men derimod, at vi har fået færre vælgere at sætte medlemstallet overfor. Det tager jo lidt af glæden ved stigningen.
Fremgang og tilbagegang.

Ser man på den medlemsmæssige udvikling i landsdelene, kan man konstatere en tilbagegang i Jylland på 2034 medlemmer, således at medlemstallet her nu er 122.426. Sjælland-Bornholm er gået 434 medlemmer tilbage og har nu 38.089. Maribo amt, der regnes som en landsdel, har tabt 197 medlemmer og mønstrer 7087, og endelig har Fyn et minus på 757 til 21.605 medlemmer.
Som man ser er tilbagegangen nogenlunde jævnt fordelt.

5 amter møder med fremgang, mens 16 har tilbagegang. Indenfor kredsene er der 29 med fremgang, 71 der er gået tilbage og 1, der har uændret medlemstal.

2 amtsområder har en fremgang på over 100. Det er Hjørring amt, der er gået 473 medlemmer frem, og København by, hvor der, som man måske ved, på forskellig vis har været livlig aktivitet. Her mønstrer man en fremgang på 123 medlemmer.

To kredse har en fremgang på over 100 medlemmer. Det er Vrå med 867 - vi håber tallet holder til næste år - og Sæby med 159 medlemmer.

Organisationsprocenter.

Vore organisationsprocenter er som nævnt blevet høje. Mens vi i fjor kun havde 9 kredse med en organisationsprocent på over 50, er tallet nu kravlet op

på 24. Nykøbing S. har erobret førerstillingen og er nået op på 60,04 pct. Sæby er nr. 2 med en procent på 58,99 meget tæt fulgt af Vrå med 58,97 og Halvrimmen med 58,74 pct. På femtepladsen kommer Nykøbing Mors med 57,35 pct.

Blandt amterne ligger Thisted i spidsen med 55,85 pct. Hjørring er nr. 2 med 52,25 pct.? Randers nr. 3 med 47,6o pct. Holbæk nr. 4 med 46,9 pct. og endelig kommer Viborg på femtepladsen med 46,60 pct.

Der kunne uddrages langt mere af indberetningsskemaerne, men på grund af tidnøden skal jeg undlade at gøre det? og i stedet henvise til? at oversigterne bliver bragt i de blå blade i det første nummer af Venstres Månedsblad.

Folketingsvalget.

Det ville vel være unaturligt? hvis man ikke i en beretning som denne også nævnte folketingsvalget den 15. november. Jeg vil også benytte lejligheden til på Sekretariatets vegne at bringe Venstres tillidsmænd en hjertelig tak for samarbejdet. Det ville være helt forkert over tilbageslaget ved valget at glemme? at der forud for valget blev gjort en organisatorisk og agitatorisk indsats vel større end nogensinde før. Jeg tror aldrig? der er udsendt så mange valgaviser? anvendt så mange plakater og mærkater og iøvrigt opvist så megen opfindsomhed? når det gjaldt om at finde frem til de bedst egnede midler. Vi har her grund til at takke også Venstres Ungdom og Venstres Kvinder for deres indsats. Det er klart? at der på baggrund af valgets resultat meldte sig megen skuffelse især hos dem? der havde lagt kræfterne i for et godt venstrevalg.

En og anden har vel også spurgt sig selv om nytten af arbejdet. Den kan man naturligvis vanskeligt vurdere. Jeg vil dog gerne have lov at nævne en intern undersøgelse, som blev foretaget før og efter valget. Den viste det særdeles

interessante, at Venstres tab var konstateret mere end en måned før valget. Ja, havde vi fået valg dengang, ville tilbagegangen have været endnu større. Under selve valgkampen gik vi frem, utvivlsomt først og fremmest på grund af den agitation der blev ført. Det er jo nu engang sådan, at det gode agitationsarbejde i modgangstider dæmmer op for nedgangen, mens det er det apparat, der under gunstigere forhold forstærker fremgangen.
Jeg vil derfor stærkt advare mod den konklusion af valgtabene, at organisationsarbejdet skulle være nytteløst. Uden det havde vi måske oplevet et nederlag af langt alvorligere karakter.

Jeg kan ikke lade være med at nævne en erfaring, som vi på Sekretariatet gjorde i tiden op til valget. Vi havde lejlighed til at tale med hundreder af vore tillidsmænd i kredse, amter og sogne. Det var særdeles betegnende, at langt de fleste ventede et godt valg for Venstre. Højst 10 pct. troede på tilbagegang. Det gjaldt også tillidsmænd fra ganske små sogne, hvor man ellers skulle kende hinanden.

Da valgresultatet så kom, viste det sig, at der på ganske enkelte undtagelser nær var tilbagegang overalt. Jeg synes, at det understreger, at der i mange tilfælde er for lidt kontakt med medlemmerne, at vi i for ringe grad driver den personlige agitation, der når alt kommer til alt er vigtigere end noget andet. Det er forkert at tro, at den personlige agitations betydning bliver mindre, fordi vi er i fjernsynets tidsalder. Jeg tror, det modsatte er tilfældet. Erfaringerne andre steder fra tyder da også i den retning.

Venstre er som sagt stærkere organiseret end andre partier. Der findes dårligt nok det sogn, hvor der ikke findes en venstreforening. Vi kan vise hen til, at langt over en trediedel af vælgerne er organiserede. Vi kan i det hele taget sige meget godt om os selv på dette område. Men jeg mener dog, at det vil være rigtigt alligevel at vurdere, om vi er fulgt med tiden, om vi ikke blot har et stort, men også et slagkraftigt organisationsapparat. Om vi i det hele taget når i dybden, om vi har kontakt med de enkelte medlemmer, de enkelte vælgere? Vi må vel også med henblik på valget konstatere, at andre partier har øvet en særdeles stor frivillig indsats gennem en personlig påvirkning. Jeg kender eksempelvis konservative tillidsmænd, der personligt i tiden før valget har besøgt flere hundrede vælgere. Hånden på hjertet - hvor mange af os har gjort noget tilsvarende?

Jeg siger ikke dette for at være bagklog, men jeg finder det naturligt, at vi overvejer effektiviteten i vort organisationsarbejde. Vi skal passe på ikke at fortabe os i glæde over, hvor godt det er hos os, når der findes eksempler på, at andre har gjort tingene bedre og ikke mindst øvet en stærkere indsats netop gennem den helt afgørende personlige påvirkning. Vi kan sagtens afvise et cellearbejde, en systematisk påvirkning af vælgerne, men vi må i så fald regne med, at andre tager gevinster, vi burde have haft.

I den forbindelse vil jeg iøvrigt gerne nævne, at man i hovedbestyrelsen har drøftet planer om en udbygning af rejsesekretærvirksomheden, således at vore rejsesekretærer i højere grad kan være til hjælp for arbejdet i kredse og sogne.

Om selve valgets resultat behøver jeg vist ikke at sige ret meget.

Jeg vil imidlertid gerne henvise til den interessante oversigt over den stemme-mæssige udvikling fra midten af trediverne, som efter valget blev bragt i Venstres Månedsblad. Jeg tror, man mange steder har studeret disse tal. De viser nemlig, hvilken ændring, der er sket i partiets struktur. Bl.a. kan vi se, at vi i en række landkredse procentvis står svagere i dag end i 1935. Omvendt står vi i samtlige kredse, der omfatter byområder af nogenlunde betragtelig størrelse væsentlig stærkere. Udviklingen i de kredse, hvor vi er gået tilbage, er naturligvis særdeles beklagelig, men vi har da i hvert fald lov at glæde os over, at vi har fået en stærkt øget tilslutning i byerne.

Meget glædeligt er der ikke at sige om novembervalget 196o, men vi har lov til at konstatere, at tilbagegangen ikke ændrede Venstres karakter af at være et bredt, midtsamlende folkeparti. Tidligere havde det ved valg med en betydelig tilbagegang været sådan, at det i ganske særlig grad var byerne, der svigtede.

Nu var tabet nogenlunde jævnt fordelt. Procentvis har vi stort set i dag lige mange stemmer i henholdsvis by- og landdistrikter, som vi havde før valget.

Det understreger det meget væsentlige, at vi i dag har fået en fast og stor kerne af byvælgere, hvad vi har måttet savne i mange år. Jeg synes, at dette er noget, der giver løfter med med henblik på de kommunale valg. Det er jo sådan, at enten vi synes om det eller ej, vokser byernes befolkning i forhold til landdistrikterne. Jeg har set en statistisk prognose, som siger, at om 40 år er vi 5 mili. i købstæderne og 1 i landdistrikterne, hvor det nu er omtrent halvdelen på landet, halvdelen i byen. Tal, der

viser os, at det er

vigtigt, at vi har fået større fodfæste i byerne, og at arbejdet på yderligere at udbygge det må gøres mere intensivt.

Valget viser nemlig også, at der skete en vis omplacering i størrelsesforholdene amterne imellem. Ringkøbing amt ligger dog stadig på førstepladsen med godt 10.000 stemmer. Vejle er nr. 2 med godt 35.000 stemmer og Københavns amt, der er udpræget bymæssigt bebygget er nu på trediepladsen med godt 33.000 stemmer. For at understrege, at vi heller ikke i det egentlige hovedstadsområde har der
tabt vort tilhold, skal jeg nævne, at der i København er 25.000 venstrestemmer. Det er det samme som i et godt venstreamt, som Svendborg eller som i hele Sønderjylland.

Jeg har ikke sagt disse bemærkninger for på nogen måde at ville give det udseende af, at bystemmer skulle vurderes til noget mere end stemmer afgivet i landdistrikter. De skyldes blot dette, at et parti, der har sin rod i et område, hvor befolkningstallet, som jeg før nævnte, er stærkt vigende, ingen eksistensmuligheder har, hvis det ikke kan vinde nye bastioner i andre områder.
Det er simpelthen et spørgsmål om at være eller ikke være. Derfor er der grund til at udtrykke glæde over, at vi i dag har fået en fast position i byerne.

Jeg kunne være kommet ind på en række andre ting her i beretningen. Jeg kunne have fortalt om vort internationale liberale samarbejde, om den virksomhed, der udøves for at få kontakt med arbejdere, tjenestemand og funktionærer - måske vil Knud Mikkelsen og M. S. Lyngesen sige lidt om dette - jeg kunne have sagt meget om betydningen af at oprette LOF-afdelinger, om arbejdet i Venstres Ungdom og Venstres Kvinder. Jeg ville også gerne have sagt noget om medlemstegningen og om den indsats, der allerede nu bør gøres med henblik på de kommunale valg, om den kursusvirksomhed, som planlægges for kommunalt interesserede og for kandidater, ja om meget, meget mere. Men tiden er vel ikke til det, hvis vi skal prøve at nå gennem det program, vi har planlagt for i dag. Jeg vil derfor blot til slut på Sekretariatets vegne takke hver enkelt, som vi har haft samarbejde med, og som har udvist venlig forståelse for de mange opgaver, vi har måttet bede tillidsmændene hjælpe med at få løst.

Også tak for den ekstra økonomiske støtte, som kredsene så beredvilligt ydede os, og som var yderst værdifuld for os, men om økonomien vil kassereren tale, herunder også om nødvendigheden af øget støtte igennem en kontingentforhøjelse

Sammenfattende vil jeg da sluttelig sige; Som det fremgår af denne beretning har vi desværre haft et tilbageslag i medlemstal, noget vi må se at få genoprettet inden næste landsmøde. Derimod er der glædeligvis ikke noget i indberetningerne, der tyder på, at der har været tilbageslag i foreningernes arbejde.
Tværtimod vidner indberetningerne, som allerede nævnt, om, at der forud for sidste valg blev gjort et større arbejde i vore organisationer end nogensinde tidligere, en indsats, der er al grund til at bringe vore organisationsfolk en varm tak for.

Men også her må vi allesammen, gennem alle led i vort organisationsarbejde, se at komme videre frem.

Vi er sikkert alle klar over, at næste valgdag blive en meget afgørende styrkeprøve mellem dem, der vil den socialistiske vej og alle os, der ønsker den liberale samfundsorden styrket og udbygget. Og måske er denne valgdag ikke så langt borte. Vi har fået en rekonstrueret socialistisk-radikal regering, og
skal man tro visse radikale skribenter, synes det, som om de radikale nærmest er blevet i regeringen for at hindre socialdemokraterne i at gennemføre det, de gerne vil have gennemført, medens det bl. a. af Dagbladet "Aktuelt" ser ud til, at socialdemokraterne nærmest har søgt at bevare de radikale i regeringen for at have bedre muligheder for at presse dem til at deltage i gennemførelsen af adskilligt, som de i hvert fald i øjeblikket ikke er særlig varme på.
Og man skulle jo ikke synes, at denne indstilling, at hvad den ene part vil, det vil den anden meget nødigt, kan danne noget synderligt godt grundlag for et længere varende samarbejde, selvom man naturligvis ikke skal tvivle på, at det, så længe det varer, bliver så nogenlunde, som socialdemokraterne vil have det. Valg kan derfor godt komme langt hurtigere, end mange tænker sig. Det bør vi i hvert fald regne med, og derfor bør vi også straks tage fat på organisatorisk og økonomisk at ruste os bedst muligt til den kommende styrkeprøve. Vi må her heller ikke glemme, at tilhængerne af den socialistiske samfundsanskuelse kun mangler et mandat i at have flertal i folketinget. Det er ikke mindst på baggrund af denne kendsgerning, at jeg slutter min beretning med at opfordre til et forstærket arbejde i vore organisationer i den kommende tid, således at vi, når valget engang kommer kan stå velforberedte til den

opgave, der først og fremmest må være vor, nemlig den at bryde det tiltagende socialistiske vælde her i landet og bane vej for et styre efter liberale venstreprincipper.